Procesy Myślowe

Myślenie jest łańcuchem operacji psychicznych przy pomocy których przetwarzamy informacje zawartą w spostrzeżeniach, wyobrażeniach, pojęciach. Celem tego procesu jest poznawanie relacji między zjawiskami proces wytwarzania nowych informacji, rozwiązywanie problemów. Podstawowe operacje myślowe to synteza i analiza

Synteza - łączenie informacji w ogólną całość

Analiza wyodrębnianie cech przedmiotów, zjawisk

Rodzaje myślenia

Myślenie sensoryczno-motoryczne (konkretne)

Myślenie wyobrażeniowo-pojęciowe

Myślenie produktywne (twórcze)

Myślenie strategiczne (ekonomiczne)

Myślenie strategiczne jako narzędzie w poznaniu i wykorzystaniu zmian zachodzących w korporacji polegające np. na zmianie sposobu myślenia o pracy przez pracowników - sens mojej pracy dla mnie, sens dla środowiska społeczności.

Wykorzystanie myślenia strategicznego przez menadżerów w rozwiązywaniu problemów.

Wyróżniamy:

- Problemy poznawcze podczas zdobywania informacji
- > Problemy decyzyjne w trakcie podejmowania decyzji
- Problemy zamknięte ilość informacji wystarczająca, pełny zestaw sposobów do rozwiązywania, odpowiedni wybór zestawu

Zaburzenia toku i treści myślenia

- ► Spowolnienie myślenia, jego toku (depresja, stres)
- Przyspieszenie toku myślenia (gonitwa myśli)
- ► Perseweracje powtarzanie tych samych słów, zdań
- Myśli natrętne obsesje (zespół obsesyjno-kompulsywny)

Pozytywne myślenie jako czynnik wspomagający przekształcenie pracy - job crafting

Dopasowanie pracy do siebie
- swoich mocnych stron
wartości i preferencji - sens
dla mnie, dla świata

Budowanie zaangażowania i sensu pracy. Praca mądra a nie bardziej intensywna.

Metoda jest strategią w konflikcie między wymaganiami pracodawcy a oczekiwaniem pracownika.

Mechanizm przeformułowania myślenia w stresie

Wydarzenie	Myślenie stresotwórcze	Reakcje stresowe
Planowane zwolnienia w firmie, spadek zamówień	Na pewno jestem pierwszy na liście co ja zrobię	Depresja, niska samoocena

Wydarzenie	Reakcje opanowujące stres	Relaksacje, rozwój
Planowane zwolnienia w firmie	Na pewno mnie to nie dotyczy, a jeśli to dostanę odprawę i impuls do rozwoju	Poczucie panowania nad sytuacją, pewność siebie

- Cyceron pierwszy użył tego terminu. Pojęcie inteligencji może być definiowane na wiele sposobów np.:
 - 1. Inteligencja to zdolność spostrzegania I wyciągania wniosków
 - 2. Inteligencja to zdolność przetwarzania informacji
 - 3. Inteligencja to zdolność skutecznego działania w nowych sytuacjach przy wykorzystaniu posiadanych doświadczeń
 - 4. Inteligencja to zdolność przystosowania się do okoliczności dzięki dostrzeganiu abstrakcyjnych relacji, korzystaniu z uprzednich doświadczeń I skutecznej kontroli nad własnymi procesami poznawczymi (Strelau, 2000)

Rodzaje inteligencji

- 1. Inteligencja ogólna wiedza, doświadczenie IQ
- 2. Inteligencja abstrakcyjna logiczna łączenie faktów i liczb
- 3. Inteligencja werbalna słowna
- 4. Inteligencja społeczna umiejętność dostosowania się do nowych sytuacji
- 5. Inteligencja emocjonalna EQ
- 6. Inteligencja sztuczna AL (artificial intelligence, John McCarthy 1955)

Przydatność aplikanta do pracy na stanowisku menadżera wymaga określonego profilu intelugencji

Inteligencja emocjonalna EQ

umiejętności psychologiczne umiejętności prakseologiczne umiejętnośći społeczne

Umiejętności psychologiczne to: samoocena, samoświadomość, samokontrola

Umiejętności prakseologiczne to: sprawne działanie

Umiejętności społeczne to: perswacja, przywództwo, współdziałanie

IG – jest względnie stałe

EQ – podlega ewolucji

Psychologia Psychologia

Psychologia to szeroka dziedzina o wielu specjalizacjach, zajmująca się opisem, przewidywaniem I kontrolowaniem ludzkiego zachowania oraz zaburzeniami psychicznymi i ich terapią.

Pochodzi od greckiego słowa psyche-umysł logia – dziedzina nauku W jej skład wchodzą takie specjalności jak m.in.: neuropsychologia, psychodietetyka, psychodermatologia oraz psychologia biznesu i psychoekonomia.

Psychologia jest nauką interdyscyplinarną aplikującą teorie psychologii w różnych warunkach społecznych.

Bada zachowania, emocje, i postawy ludzi.

Zachowanie człowieka zależy od dwóch zespołów czynników:

Osobowości

Sytuacji

Ważnymi elementami osobowości są:

Procesy poznawcze

Procesy emocjonalne

Potrzeby

Osobowość jest stymulowana przez sytuacje w których się znajduje człowiek. Do sytuacji trudnych powodujących reakcję "niespecyficzną" organizmu zaliczamy stres

Analiza osobowości

Pojęcie osobowości wprowadzili psychiatrzy Jean M. Charcat (1825-93) I Pierre Janet (1859-1947).

Istnieje wiele teorii osobowości , zaliczamy do nich:

- 1. Teorie biologiczne człowiek organizm
- 2. Teorie psychologiczne człowiek psychika
- a) Koncepcja H. Eyseneca introwersja-ekstrowersja-neurotyzm
- b) Koncepcja "big five" pięciu cech:
 - Ekstrowersja
 - Sumienność
 - Ugodowość
 - Emocjonalna stabilność
 - Otwartość na doświadczenia

c) Koncepcja behawiorystyczna (Skiner) – 1971 r. opierająca się na technikach pozytywnych i negatywnych wzmocnień

- d) Koncepcje psychoanalityczne bazująca na potrzebach i popędach (Freud id, ego, superego) pięć okresów rozwoju osobowości:
- Okres oralny 0-1,5 r.ż.
- Okres analny 1,5 -3 r.ż.
- Okres falliczny 3-6 r.ż.
- Okres latencji 6-12 r.ż.
- Okres genitalny 12 r.ż →

Najnowsza teoria osobowości to teoria wielu czynników wpływających na jej rozwój:

Czynniki genetyczne Czynniki środowiskowe Wychowanie i nauka Własna aktywność (kreatywność) Definicja osobowości neleży do skomplikowanych ze względu na wielość sformułowań.

Do podstawowych należy zaliczyć "psobowość to ogół potencjalnych układów zachowań się organizmu, zdeterminowanych przez dziedziczność I środowisko".

Jest to względnie stały wzorzec emocji, motywów i postępowania odróżniający jednego człowieka od drugiego.

W większości teoriii osobowości przejawia się twierdzenie o pewnym stopniu stałości cech osobowych.

Badania Carla Rogersa wykazały, że osobowość można zmieniać i modelować poprzez odpowiednie techniki terapeutyczne, które uruchamiają process zmian poszczególnych cech osobowości.

Psychologiczne aspekty korzystania z komputera i internetu

Internet powstał w końcu lat 60-tych w USA. W Polsce internet ma swój początek w sierpniu 1991r. Wraz z rozwojem technologii informacyjnych postępuje rozwój społeczeństwa informacyjnego z pozytywnymi ale również negatywnymi konsekwencjami. Zbyt duża ilość informacji może wywołać:

- 1) chaos i tzw. "szum"
- 2) być źródłem gorączkowego poszukiwania coraz to nowych informacji np. ciągłe zmenianie kanału telewizyjnego (w psychopatologii tzw "plumping")
- powodować brak przystosowania się do nowych sytuacji przejawiające się jako zaburzenia (natręctwa, myśli obsesyjne, czynnosci przymusowe – Obsessive Compulsive Disorder)

Internet kształtuje szereg pozytywnych funkcji psychologicznych (refleks, koordynacja ruchowa, pamięć, zdolność koncentracji uwagi, rozwija wiedzę I zainteresowania, nawiązuje nowe formy kontaktów)

Negatywne skutki internetu nogą przejawiać się w formie uzależnienia.

Atrakcyjność internetu polega na tym że:

- 1) jest na ogół gotowy do podjęcia pracy
- 2) daje możliwość wielokrotnego powracania do treści
- 3) daje pozorne poczucie wolności
- interpretacja w grach wygranej lub przegranej może być zawsze pozytwna
- 5) umożliwia aktywne rozładowanie emocji np. poprzez przeżywanie bezpiecznego, kontrolowanego ryzyka
- 6) pozwala na zaspokojenie różnorodnych potrzeb i popędów

Obok pozytywnych aspektów istnieje szereg zagrożeń sfery psychicznej i fizjologicznej. Najczęstszymi negatywnymi objawami nadmiernego korzystania z internetu są:

Zaburzenia koncentracji uwagi

Zaburzenia kontroli popędów

Pogorszenie wzroku

Bóle pleców

Podatność na infekcje

Podrażnienia skóry spowodowane bombardowaniem cząsteczkami kurzu dodatnio zjonizowanego przez kineskop monitora)

Bezsenność

Nadpobudliwość

Przyczyny uzależnień komputerowych. Wyróżniamy 2 aspekty przyczyn:

Psychospołeczny

Biologiczny

Ad. 1. Istnieją 3 fazy korzystania z sieci:

- faza obsesji (zachwytu)
- faza unikania
- faza racjonalna

Część ludzi nie wychodzi poza pierwszą fazę i oni są osobami uzależnionymi. <u>Uzależnienie</u> to stan psychicznego lub fizycznego przymusu do wykorzystania pewnych czynności lub przyjmowania określonych substancji psychoaktywnych w oczekiwaniu na efenty ich działania lub dla uniknięcia przykrych objawów ich braku – Klasyfikacja ICD DSM

Ad. 2. Według koncepcji genetyczno – neuroprzekaźnikowych <u>aspekt biologiczny</u> – uzależnienie jest zaburzeniem równowagi mędzy dwoma układami neuroprzekaźników:

- a) układem nagrody złożonych z komórek nerwowych zależnych od dopaminy
- b) układem kary zależnym od serotoniny

Pierwszy dostrzegł zagrożenie wynikające z nadmiernego korzystania z komputera Goldberg w 1995 roku i założył grupę wsparcia psychoterapeutycznego. Young w 1996 roku wyróżniła 5 typów uzależnienia komputerowego:

- 1. Cybernetyczna erotomania (cyber sexual addiction)
- 2. Cybernetyczne uzależnienie od internetowych kontaktów społecznych (cyber internet relationship addiction)
- 3. Kompulsję sieciową (net compulsion)
- 4. Uzależneinie od komputera (computer addiction)
- 5. Przymus pobierania informacji (information overload)

W populacji internautów aktywnych zawodowo problem uzależnienia od internetu występuje sporadycznie.

Zaawansowana psychologia menadżerska

- I. Przedmiot psychologii menadżerskiej. Definicje i pojęcia.
- II. Znajomość cech osobowości a realne zastosowanie ich w biznesie
- III. Potrzeby i możliwości ich zaspokojenia poprzez pracę
- IV. Stres a wypalenie zawodowe
- V. Style zarządzania
- VI. Ewolucja systemów zarządzania a rola menadżera
- VII. Zarządzanie zmianami w XXI wieku. Od podejścia funkcjonalnego poprzez procesowe do sieciowego.

Psychologia menadżerska jest częścią psychologii biznesu zajmującą się aplikacją teorii psychologii w warunkach biznesu.

Bada zachowania, emocjie i postawy ludzi związanych z organizacją przez wpływanie na wydajność i satysfakcję pracowników oraz zwiększenie efektywności kadry zarządzającej.

Ewolucja systemów zarządzania a rola menadżerów

- Human relations
- Empowerment
- Joc crafting
- Turkusowe organizacje
- Agile

Sieciowe zarządzanie firmą

Rola "Lidera Sieci"

Cechy Osobowe "Lidera Sieci"

W okresie od początku XX wieku do dnia dzisiejszego systemy zarządzania przechodziły ewolucję jednocześnie zmieniając strategię działania co wiązało sie z nowymi umiejętnościami i cechami osobowymi menadżerów-liderów zmian. Nastąpiła indeksacja nowych umiejętności i cech osobowych menadżerów jakie wymagają najowsze systemy zarządzania.

Jadną z pierwszych teorii zarządzania, która zwróciła uwagę na aspekt psychologiczny zarządzania była teoria St. Mayo, który w latach 30 XX wieku opracował teorię "human relations", która zakładała że jeśli praca jest wykorzystywana przez ludzi to jest wypadkową ich zachowania, dlatego należy wpłynąć na zachowanie ludzi poprzez zaspokojenie potrzeb co pozwoli osiągnąc większą efektywność w pracy.

Problematyka potrzeb łączy się ze skutecznością motywowania pracownika.

Na bazie teorii "human relations" powstały nowe teorie zarządzania, którch podstawą jest znajomość mechanizmów psychologicznych będących fundamentem skutecznego zarządzania.

Jednym z nich jest skuteczna motywacja pracownika.

Motywowanie pracowników

W procesie motywacji wszelkie bodźce powodujące, że jednostka podejmuje działanie nazywamy motywatorami.

Motywatory (bodźce) mogą być zewnętrzne (środowisko) I wewnętrzne (w nas). Motywacja wew. to stan powodujący podjęcie przez jednostkę działań ukierunkowanych na zaspokojenie lub utrzymanie specyfikacji potrzeby.

Motywowanie wew. jest źródłem satysfakcji.

Nagradzanie za czynność, która i tak sprawiała przyjemność powoduje przesunięcie motywacji z wew.na zew. (czyli spadek poziomu wykonania zadania)

Czynniki uruchamiające motywacje zew. ulegają szybkiej dewaluacji.

Najskuteczniejszym sposobem motywowania jest stawianie zadań, które zależą od 2 czynników:

Subiektywnej użyteczności celu Subiektywnego prawdopodobieństwa osiągnięcia tego celu

Empowerment

Empowerment to proces wyzwalania władzy drzemiącej w pracownikach, ich wiedzy, dośw. motywacji – oraz ukierunkowanie tej siły na osiąganie wyników.

Empowerment to utworzenie klimatu organiacyjnego, który uwalnia drzemiące w pracownikach wiedzę, doświadczenie, motywacje.

Empowerment wymaga zmiany w postawie przywództwa. Zmiana ta musi mieć miejsce w psychice pracowników i menadżera w zmianie myślenia np. : Co musze zrobić żeby przyczynić się do sukcesu firmy. Źle traktowani pracownicy będą przenosić taką postawę na klientów.

Menadżerowie boją się że empowerment zagraża ich poczuciu kontroli. W tym kontekście realizując regułę Pareto – która mówi że 80% wyników, którzy liderzy chcą osiągnąć jest skutkiem 20% działań które liderzy wykonują.

Potwierdzeniem tej reguły są 3 tajniki skutecznego menadżera które określamy jako jednominutowy menadżer:

- 1) jednominutowy cel
- 2) jednominutowa pochwała
- 3) jednominutowa uwaga lub reprymenda

Te czynności zajmują około 20% całości działań w które menadżerowie się angażują ale jeśli dobre je wyorzystają to zaowocuje to rezultatami (80%)

Ad. 1. Cel – jasno sprecyzowany, konkretny, zgodny z wiedzą, umiejętnościami i zaangażowaniem pracowników (znaki drogowe dla niezaawansowanych) Cele wyznaczamy zgodnie z zasadą SMART - WARTE

W	Wymierny	Specyfic	S
Α	Ambitny	Motivating	M
R	Realny	Attainable	Α
Т	Terminowy	Relevant	R
E	Efektywny	Trackable	Т

Ad.2. <u>Pochwała</u> – natychmiastowa, konkretna musi nastąpić bezpośrednio po fakcie I mieć charakter emocjonalny.

Management by walkingaround – zarządzanie przez przechadzanie się po firmie. Wspieranie ludzi conajmniej 2 godziny tygodniowo.

Ad.3.

- a) Reprymenda dla osób które wiedzą jak wykonywać pracę ale in się nie chce
- b) <u>Uwagi</u> dla osób którym brakuje doświadczenia chcą ale nie potrafią

Job crafting

Etymologia słów: job – praca crafting – proaktywne rzeźbienie swojej pracy – dopasowywanie do siebie

Celem jest zmiana sposobu myślenia o pracy.

Sukces w pracy to osiąganie i realizowanie celów, które są zgodne z wartościami pracownika.

Organizacja daje odpowiedzialność, decyzyjność, samodzielność wszystkim pracownikom.

Rezygnacja ze szczebli hierarchii. Główny element to zaufanie.

Zespoły wspólnie na bieżąco podejmują decyzje. Występują 3 potrzeby do przekształcania pracy:

Potrzeba osobistej kontroli

Potrzeba pozytywnego obrazu własnej osoby (w oczach innych)

Potrzeba pozytywnych relacji z innymi

Turkusowe organizacje

Wizja turkusowych organizacji jest sprzeczne z klasycznymi teoriami zarządzania.

Nie jest kompatybilna ze szkołą behawioralną w obszarze stylów zarządzania i tworzeniu systemów motywacyjnych.

Platformą łączącą koncepcje turkusowych organizacji z klasycznymi organizacjami są <u>ludzie</u>.

Fredrick Laloux w książce "Pracować inaczej"/"Reinventing Organizations" wyznaczył nowy paradygmat tj. organizacje samozarządzające się w których nie ma sztywnej hierarchii. Podejmowanie przez pracowników działania mają charakter <u>samoregulacji</u>, a nie samokontroli (oparte jest na przymusie, presji I ma charakter represyjny).

Samoregulacja to działanie na podstawie autonomicznej motywacji (wew) zgodnej z własnym "ja".

Podstawą sukcesu w organizacjach turkusowych jest zaufanie.

Turkusowe organizacje mają płaską strukturę organizacyjną gdzie pracownicy rozwijają się, dzielą się doświadczeniami oraz wspomagają.

Menadżer występuje w roli lidera i mentora.